Legyező - I. Ferenc császár és Károly főherceg képmásával

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	58.829.1
Alkotó:	Mansfeld, Johann Georg (1764 - 1817) / rézmetsző
Készítés ideje:	1796
Készítés helye:	Bécs (Wien)
Anyag:	csont küllők; flitter; selyem
Technika:	áttört; festett; rézmetszettel díszítve
Méretek:	magasság: 26,3 cm szélesség: 50,8 cm

Húsz darab áttört csontküllőn akvarellel színezett rézmetszettel és flitterrel díszített selyemlap. A küllőket sárgaréz szegecs fogja össze. A natúrszínű lapot egymást metsző csúcsívek sora keretezi, és három medalion tagolja.

Középen, ovális mezőben, két allegorikus figura – egy folyamisten és Ausztria – tart tölgyfakoszorúba foglalt feliratot egy ugyancsak feliratos emlékkő fölé. A koszorúban: *Wegen Rettung / des Vaterlandes / durch Zurückschlagung / der Gallier.* = A gallok visszaverése által a haza megmentése alkalmnából

A kövön: *Ewig FRANZ der beste lebe! / Biedermann und Teutsch ist er. / Ewig KARL der Tapfre lebe! / Menschenfreund und Held ist er.* = Örökkön éljen Ferenc, a legjobb! Derék férfi s német ő. / Örökkön éljen Károly, a bátor! Emberbarát s hős is ő. Alul: *Das dankbare Oesterreich*. = A hálás Ausztria.

Kétoldalt babérkoszorúval kereteit kerek mezőben balra Ferenc császár, jobbra Károly főherceg antik hősök módjára megjelenített profilképe. A három medalion között akantuszindára függesztett füzérek. A metszet színezéséhez túlnyomórészt rózsaszín, zöld és barna színeket használtak. A küllők leveles, ágas füzérekkel díszesek, a két középsőn egymással szembeforduló férfi- és nőalak, a zárókküllőn ugyanez a nőalak ismétlődik. Darnay Kálmán 1929-ben megjelent írása nyomán korábban az asperni győzelem (1809) alkalmából készült darabként tartották számon a legyezőt. (Darnay K.: *Habsburg legyező*. Pesti Hírlap. 1929. december 29., 10.)

Az asperni csata centenáriumára Bécsben megrendezett, Károly főhercegnek dedikált kiállításon szerepelt azonos legyező alapján megállapítható, hogy a legyező a főherceg-tábornagy 1796. évi, Rajna menti diadalainak emlékét őrzi. (Vö.: *Katalog der Erzherzog Carl-Ausstellung: zur Jahrhundertfeier der Schlacht bei Aspern*. Wien 1909, Nr. 259.) A stiláris jellemzők is alátámasztják ezt a korábbi datálást.

Irodalom

- Maros Donka Szilvia: *Bájos semmiségek. Az Iparművészeti Múzeum legyezőgyűjteménye (1700-1920)*. Balassi Kiadó - Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - Nr. 80.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator